

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

editura
doxologia

VII

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

VII

CERCETARE ACADEMICĂ ȘI SLUJIRE
MISIONARĂ ÎN ȘCOLILE DOCTORALE DE
TEOLOGIE ASTĂZI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Cercetare academică și slujire misionară în Școlile doctorale de teologie
astăzi: vol. rezultat în urma desfășurării Simpozionului
Internațional "Studia Theologica Doctoralia", ed. a VII-a,
organizat de către Școala Doctorală a Facultății de Teologie
Ortodoxă "Dumitru Stăniloae" din Iași, în parteneriat cu
Facultatea de Teologie Romano-Catolică din cadrul Universității
"Karl Franzens" din Graz, Austria : Mănăstirea Neamț, 11-12 Mai
2015 / vol. coord. de pr. prof. dr. Viorel Sava, prof. dr. Pablo Argárate. -
Iași : Doxologia, 2015.**

Bibliogr.

ISBN 978-606-666-496-7

I. Sava, Viorel (coord.)

II. Argárate, Pablo (coord.)

Colectiv de redacție:

Pr. Drd. Ciprian-Dumitru CIUNTU

Drd. Lucian RADU

Drd. Petru PAVĂL

Design copertă: Lucian Dragomir

Tehnoredactare: Valentin Grosu

Coperta 1: Sfântul Ioan Gură de Aur

Coperta 4: Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași

email: studiatheologicadoctoralia@gmail.com

 Studia Theologica Doctoralia Iași

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține integral autorilor

ISBN 978-606-666-496-7

STUDIA THEOLOGICA DOCTORALIA

VII

CERCETARE ACADEMICĂ ȘI SLUIJIRE MISIONARĂ ÎN ȘCOLILE DOCTORALE DE TEOLOGIE ASTĂZI

Volum coordonat de:

Pr. Prof. Dr. Viorel SAVA

Prof. Dr. Pablo ARGÁRATE

Volum rezultat în urma desfășurării Simpozionului Internațional „Studia Theologica Doctoralia”, ediția a VII-a, organizat de către Școala Doctorală a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, în parteneriat cu Facultatea de Teologie Romano-Catolică din cadrul Universității „Karl Franzens” din Graz, Austria.

Mănăstirea Neamț

11-12 Mai 2015

Tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului

TEOFAN,

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2015

CUPRINS

Prologue	9
Univ.Prof.Dr.Phil. Dr.Theol. Pablo ARGÁRATE	
The “Catholicity” of the Mission to the Slavs	11
Prof.Dr.Pr. Viorel SAVA	
Liturgia Sfinților Apostoli din ritul chaldeean – prezentare și evaluare	25
Prof.Dr.Pr. Ioan MOLDOVEANU	
The Presence of the Romanians at Mount Athos over the XVIIIth-XIXth Centuries	44
Prof.Dr. Carmen-Maria BOLOCAN	
La couleur et sa symbolique dans l’icône byzantine. Une perspective médiévale	62
Prof.Dr.Pr. Marian VÎLCIU	
Des aspects pastoraux dans la theologie orthodoxe contemporaine	74
Fr.Asst.Univ.Dr. Cosmin SANTI	
Eucharistic Communion - The Communion of Christian Love	84
Drd. Bogdan-Ioan ANISTOROAEI	
Poetul – slujitor al Logosului. Poezia ca expresie a slujirii	98
Pr. Dr. Cristian-Alexandru BARNEA	
Trupul lui Hristos și trupul omului în gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae	113
Pr.Drd. Cătălin-Mihai BUCUR	
Preotul și responsabilitatea sa misionară în viziunea Părintelui Profesor Dr. Ene Braniște	126
Drd. Bogdan-Nicolae CĂPĂȚÂNĂ	
De la comunitatea primară la parohia de astăzi	150
Pr. Constantin-Adrian CHELARU	
Pastorația bolnavilor	165

Pr. Constantin-Adrian CHELARU	
Retorica filantropiei	172
Protos.Drd. Hrisostom (Liviu) CIUCIU	
Problematika termenului ἈΠΛΑΓΜΟΣ (Flp 2, 6)	
în cercetările biblice actuale	181
Drd. Lucian Nicodim CODREANU	
Caracterul kenotic al misiunii creștine, fundamente și perspective	197
Pr.Drd. Vasile COSTAN	
Misiunea Bisericii și Umanism antagonism sau complementaritate?	210
Pr.Drd. Eduard COZMA	
Sfințenia în contemporaneitate și falsa interpretare occidentală a ei	
ca „atentat” la integritatea umanului	223
Pr.Drd. Vasile-Cristian DĂSCĂLESCU	
Temeiul pnevmatologic al misiunii bisericii pe plan european.	
Filioque - o temă patristică devenită ecumenică	237
Drd. Adrian DOBREANU	
Manuscrisul românesc numărul 61 din cadrul Bibliotecii Academiei Române:	
model, misiune și inspirație pentru continuitatea muzicii bizantine	
în spațiul românesc	256
Pr.Drd. Bogdan FLOREA	
Credință, iubire și acțiune la Părinții Apostolici și în misiunea creștină azi	267
Drd. Eugen GANȚOLEA	
Realitatea euharistică - perspectivă teologică și științifică	284
Drd. Vasile-Lucian GOLDAN	
Aspecte misionare ale operei cultural-filantropice în activitatea	
Mitropolitului Iosif Naniescu (1875-1902)	306
Pr.Drd. Mihai-Daniel ISAI	
Teologie și metafizică. Conceptualizarea idolatră și riscurile sale	
pentru viața spirituală	321
Pr.Drd. Ciprian JOIȚA	
Maximalismul evanghelic și mistic în	
Cateheza Sfântului Simeon Noul Teolog	333
Drd. Andrei-Ionuț LEFTER	
Responsabilitate și coresponsabilitate misionară:	
proiecte ale Bisericii Ortodoxe Române	361

Lect.Dr. Cezar LOGIN

În drum spre Betleem alături de Maica Domnului:

„Săptămâna Mare” a Crăciunului381

Pr.Drd. Marius Nicolae MAGHERCA

Semnificația substantivului תוֹבָה (toebah) în Iezechiel 5,8-11; 8,3-16393

Drd. Ilche MICEVSKI-IGNAT

Sfântul Ioan Gură de Aur în viața și opera Sfântului Iustin Popovici409

Drd. Gheorghe MIHALACHE

Misiunea Bisericii Ortodoxe în viziunea Profesorului Vasile G. Ispir424

Dr. Justin A. MIHOC

Irod cel Mare în descrierile lui Iosif Flaviu440

Drd.Archim. Nichifor (Nicolae) HORIA

L'Exorcisme. Étude étymologique484

Drd. Constantin OPREA

Viața și opera Sfântului Ioan Gură de Aur reflectate în preocupările

Societății Bollandiste496

Drd. Petru PAVĂL

Metafora „lumina neamurilor” – expresie a misiunii în cartea Isaia511

Protos.Drd. Simeon Ștefan PINTEA

Vocația apostolică și participarea laicilor la misiunea integrală a Bisericii.

Perspective pentru dinamizarea misiunii parohiale azi534

Diac.Drd. Florin-Constantin PÎRCĂLABU

Monahismul ortodox, formă a misiunii creștine547

Drd. Andrei POPÂRDĂ

Responsabilitatea misionară a laicilor în parohia de astăzi561

Drd. Constantin Silviu TAPALAGĂ

Cunoașterea lui Dumnezeu în viziunea lui Blaise Pascal:

o reflexie din perspectivă ortodoxă573

Diac.asist.univ.dr. Florin Toader TOMOIOAGĂ

Misiune și pastorație: redescoperirea etosului comunitar al parohiei589

Drd. Marian Lukas UREUTZ

Dignitatis Humanae or: The Human Right of Religious Freedom as

Duty for the Present Church(es)607

Pr.Drd. Pavel VITEL

Profilul omului postmodern – o abordare transdiscipinară617

Pr.Drd. Mihai-Iulian ZVORĂȘTE

Dimensiunea cognitivă a credinței ca vedere a lui Dumnezeu
cu referințe la Sfinții Părinți, în viețile sfinților și paterice632

Drd. Ioan-Lucian RADU

Imaginea păstorului de suflete în cărțile profetilor Ieremia și Iezechiel643

Prologue

It is an immense honour and pleasure in the meantime to be able to introduce this volume of the *Studia Doctoralia VII*. The Roman number “VII” is already a sign of the success of these conferences, organized by Prof. Viorel Sava of the Faculty of Theology of the University of Iasi, and that I have had the pleasure to co-organize in its last three sessions.

Taking place in highly significant centres of Moldavian monastic life, such as Putna or Neamț, these yearly meetings of young scholars and professors not only from Romania but across Europe provide a framework of presentation, discussion and exchange of theological views, which is highly relevant for their academic careers. All this, in the context of academic discussion, prayer, and fraternity.

Every year we come with doctoral students from Austria to these conferences and we return to the West deeply enriched by the scholarly but also human exchange that takes place in them. Such structures do not exist to my knowledge in Western Europe, while they are urgently needed in contemporary academic and Church worlds.

In this last version, forty well-grounded papers, centred around the challenges posed by the call to mission, focus on this from different biblical, liturgical, historical, dogmatic, pastoral, and ecumenical perspectives. Written in Romanian, French, and English they throw light upon the task of bringing the Gospel to every creature.

Pablo Argárate

Mulțumim, cu recunoștință, Părintelui Arhimandrit Dr. Benedict Sauciuc, Starețul Sfintei Mănăstirii Neamț, pentru ospitalitate și generozitate, care ne-a fost gazdă la cea de-a VII-a ediție a Conferinței Internaționale “Studia Theologica Doctoralia” (urmând tradiția ospitalității și generozității edițiilor a V-a și a VI-a pentru care, încă odată, îi mulțumim) și ne-a bucurat cu bunătatea, cu atmosfera duhovnicească a Mănăstirii și cu susținerea materială a întregii activități, mulțumind totodată părinților din Mănăstire pentru slujirile pe care și le-au asumat pe toată durata conferinței. Mulțumim, cu recunoștință, Profesorului Pablo Argárate și Universității din Graz-Austria pentru colaborarea frumoasă și rodnică. Mulțumim, cu recunoștință, susținătorilor publicării celui de-al VII-lea volum al seriei “Studia Theologica Doctoralia”: D-lui col.r. Emil-Teofil Bălțeanu, Director general al S.C. “BOHEMIA” SRL și D-nei Reasilvia Bălțeanu, Administrator al Farmaciilor “Longavit”; Părintelui Arhim.Drd. Nichifor Horia, Exarhul Mănăstirilor din Arhiepiscopia Iașilor și Starețul Sfintei Mănăstiri “Trei Ierarhi” din Iași; Părintelui Drd. Ciprian Ciuntu; și Părintelui Prof.Dr. Viorel Sava, parohul Parohiei “Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul” din Iași. Mulțumim, cu recunoștință, pentru osteneală în organizarea Conferinței și în pregătirea volumului, tinerilor doctoranzi Pr. Ciprian-Dumitru Ciuntu, Lucian Radu și Petru Păvăl. În mod special, mulțumim, cu recunoștință, Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, care a binecuvântat lucrările celei de-a VII-a ediții a Conferinței Internaționale “Studia Theologica Doctoralia” și apariția acestui volum, mulțumind, totodată, Editurii Doxologia a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei pentru permanentă deschidere spre buna colaborare.

Coordonatorii volumului